

**PRZEKSZTAŁCENIE
JEDNOOSOBOWEJ DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ W SPÓŁKĘ Z O.O.
KLUCZOWE ZAGADNIENIA I ZARYS
PROCEDURY**

ADAM MAŁYCHA
RADCA PRAWNY

WROCŁAW 2022

Spis treści

1. OD AUTORA	3
2. POWODY PRZEKSZTAŁCENIA I JEGO KORZYŚCI	5
2.1. INFORMACJE WSTĘPNE.....	5
2.2. MOŻLIWOŚĆ OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI OSOBISTEJ	5
2.3. MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA INWESTORA.....	6
2.4. MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA DOŚWIADCZONYCH WSPÓLNIKÓW	6
2.5. PODATKI I SKŁADKI	6
3. KONTINUACJA PRAW I OBOWIĄZKÓW PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO 7	7
3.1. ZASADA KONTYNUACJI.....	7
3.2. PRZEKSZTAŁCENIE A NUMER NIP I REGON.....	8
3.3. PRACOWNICY	8
3.4. KONCESJE	10
4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ W SPÓŁCE Z O.O.....	11
4.1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WSPÓLNIKÓW SPÓŁKI	11
4.2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI	11
4.2.1. Odpowiedzialność zarządu - prawo handlowe.....	12
4.2.2. Odpowiedzialność zarządu - prawo podatkowe.	13
4.2.3. Odpowiedzialność zarządu - ubezpieczenia społeczne.	13
5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO	13
5.1. POWODY WPROWADZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO	13
5.2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORCY I JEJ PODSTAWY	14
5.2.1. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - prawo handlowe.	14
5.2.2. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - prawo podatkowe.	14
5.2.3. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - ubezpieczenia społeczne.....	15
6. JEDNOOSOBOWY ZARZĄD I JEDYNY WSPÓLNIK	15
6.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	15
6.2. SZCZEGÓLNE ZASADY REPREZENTACJI SPÓŁKI.....	15
6.2.1. Przekazanie części udziałów osobie trzeciej.....	16
6.2.2. Powołanie kolejnego członka zarządu spółki.	16
6.3. UMOWY O PRACĘ Z CZŁONKAMI ZARZĄDU	16
7. ETAPY PRZEKSZTAŁCENIA – OGÓLNY ZARYS PROCEDURY	17

8. ETAP PRZYGOTOWAWCZY	17
8.1. SPORZĄDZENIE PLANU PRZEKSZTAŁCENIA WRAZ Z ZAŁĄCZNIKAMI.....	17
8.2. BADANIE PLANU PRZEKSZTAŁCENIA PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA	18
9. ETAP WŁAŚCICIELSKI.....	19
9.1. OŚWIADCZENIE O PRZEKSZTAŁCENIU PRZEDSIĘBIORCY	19
9.2. ZAWARCIE UMOWY SPÓŁKI – AKTU ZAŁOŻYCIELSKIEGO.....	20
9.2.1. Podstawowe elementy aktu założycielskiego (umowy) spółki.	20
9.2.2. Dodatkowe elementy aktu założycielskiego (umowy) spółki:.....	21
9.3. POWOŁANIE CZŁONKÓW ORGANÓW SPÓŁKI PRZEKSZTAŁCONEJ.....	22
9.3.1. Członkowie Zarządu.....	22
9.3.2. Prokurenci	22
9.4. KOSZTY PROCEDURY POPRZEDZAJĄCEJ REJESTRACJĘ.....	23
10. ETAP REJESTRACYJNY	24
10.1. ZŁOŻENIE WNIOSKU O WPIS PRZEKSZTAŁCENIA.....	24
10.2. KOSZTY WNIOSKU O WPIS PRZEKSZTAŁCENIA.....	24
10.3. WYKREŚLENIE PRZEDSIĘBIORCY Z CEIDG	25
11. O AUTORZE	25

1. OD AUTORA

W ciągu ostatnich ponad 30 lat gospodarki wolnorynkowej w Polsce zaszło wiele przemian, dynamicznie kształtowały się rzeczywistość gospodarcza i otoczenie prawno-podatkowe przedsiębiorców. Jak pokazują statystyki w Polsce działa około 2 miliony przedsiębiorców jednoosobowych, co stanowi blisko 80% wszystkich przedsiębiorców. Firmy te nierzadko zakładano w latach 90-tych, rozwijały się one, nieraz przekształcając się w sporej wielkości i wartości przedsiębiorstwa. Przed właścicielami tych przedsiębiorstw stoją obecnie duże wyzwania. Z jednej strony wciąż rosnąca presja fiskalna zmusza do poszukiwania racjonalnych sposobów prowadzenia działalności gospodarczej, z drugiej zaś nieunikniona zmiana pokoleniowa na stanowiskach osób zarządzających rodzinnymi firmami zmusza do ponownego przemyślenia formy, w której działa przedsiębiorstwo.

W ostatnim czasie, zwłaszcza po wejściu w życie przepisów tzw. Polskiego Ładu zaobserwować można wzmożony wzrost zainteresowania przekształcaniem przedsiębiorstw jednoosobowych w spółki prawa handlowego, w szczególności spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Taka forma prowadzenia działalności gospodarczej jest nie tylko popularna (w Polsce obecnie zarejestrowanych jest ponad 400 tys. spółek z ograniczoną odpowiedzialnością) ale także gwarantującą bezpieczeństwo wspólników i relatywnie nieskomplikowaną w prowadzeniu.

Wszystko to powoduje, że coraz częściej pojawiają się zapytania o procedurę przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Opracowanie, które oddajemy w Państwa ręce ma odpowiedzieć na podstawowe pytania związane z przekształceniem. Mamy nadzieję, że okaże się ono dla Państwa pomocne w podejmowaniu istotnych decyzji biznesowych.

Adam Małycha, radca prawny

2. POWODY PRZEKSZTAŁCENIA I JEGO KORZYŚCI

2.1. INFORMACJE WSTĘPNE

Należy powiedzieć jasno, że nie każda jednoosobowa działalność powinna być przekształcana w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. **Zwykle przekształceniu podlegają działalności, które osiągnęły znaczący stopień rozwoju oraz wysoki poziom obrotów.** W takich przypadkach najczęściej właściciele firm zaczynają myśleć o limitowaniu swojej odpowiedzialności z majątku prywatnego a także o korzystniejszym rozliczaniu prowadzonej działalności. Nie bez znaczenia są również kwestie osobowe i płynne następstwo prawne (również na gruncie prawa administracyjnego czy podatkowego).

Przekształcenie jednoosobowego przedsiębiorcy (pojęcie to jest nieco niefortunne, ponieważ nie przekształcamy osoby fizycznej w spółkę a jedynie jej prowadzone przez nią przedsiębiorstwo) jak już wspomniano, jest korzystne przede wszystkim dla większych podmiotów, prowadzących bardziej rozbudowaną działalność. **Często są to rodzinne firmy**, które przez lata odniosły sukces, stopniowo powiększały rozmiar obrotów, majątek, uzyskiwały dochodowe kontrakty i zatrudniły większą grupę pracowników. Z punktu widzenia tak prowadzonej działalności przekształcenie w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością jest korzystniejsze z powodu automatycznego wejścia spółki w prawa i obowiązki przedsiębiorcy jednoosobowego. O zasadzie kontynuacji znajdą Państwo więcej informacji w rozdziale 7 opracowania ([kliknij tu, aby przejść](#)).

Dla mniejszych przedsiębiorców, prowadzących ograniczoną działalność gospodarczą zwykle atrakcyjniejsze jest utworzenie nowego podmiotu (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) i wyposażenie jej w odrębny majątek. Takie działanie nie wiąże się jednak z pełną kontynuacją działalności i wejściem w prawa i obowiązki przedsiębiorcy. Może to mieć znaczenie w przypadku np. realizowanych umów, uzyskanych koncesji czy zezwoleń, które nie zostaną w takim przypadku „przeniesione” na nowo tworzony podmiot.

2.2. MOŻLIWOŚĆ OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI OSOBISTEJ

W wielu przypadkach przekształcenie jest działaniem rozsądnym i pożądanym, ponieważ przede wszystkim **eliminuje ryzyko związane z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą właściciela przedsiębiorstwa jednoosobowego.** Wyjątkiem od tej zasady jest jedynie okres solidarnej, czasowej współodpowiedzialności byłego przedsiębiorcy i spółki, następujący po przekształceniu (więcej informacji na temat w rozdziale 5.2.1).

Działalność gospodarcza, prowadzona w formie jednoosobowej działalności wpisanej do CEIDG wiąże się z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą i to całym majątkiem przedsiębiorcy. Z tego właśnie powodu wielu przedsiębiorców rozważa

utworzenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub też właśnie przekształcenie przedsiębiorcy bezpośrednio w taką spółkę.

Więcej informacji na temat zasad ograniczonej odpowiedzialności za zobowiązania spółki z o.o. zawarte są w rozdziale 4 opracowania [\(kliknij tu, aby przejść\)](#).

2.3. MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA INWESTORA

Prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą nierzadko nadarza się okazja pozyskania dodatkowych środków, dzięki którym możliwy będzie dalszy rozwój przedsiębiorstwa. W niektórych przypadkach inwestor, który mógłby wnieść do wspólnego interesu środki pieniężne i know-how będzie zainteresowany pozyskaniem w zamian części udziałów w przedsiębiorstwie, co przy jednoosobowej działalności gospodarczej nie będzie możliwe.

2.4. MOŻLIWOŚĆ POZYSKANIA DOŚWIADCZONYCH WSPÓLNIKÓW

W niektórych przypadkach przedsiębiorstw, zdarza się, że niektórzy pracownicy stają się z czasem niezwykle cenni i ich odejście może spowodować długofalowe, negatywne skutki dla biznesu. W takich sytuacjach czasem przedsiębiorcy decydują się na „dokooptowanie” takiego współpracownika jako wspólnika, którego już znają i któremu ufają. Taki wspólnik może zostać nagrodzony pakietem udziałów, które będą z pewnością pozytywnie wiązały go z dalszymi losami firmy.

Spółka cywilna, która umożliwi wspólne działanie przedsiębiorcom może służyć podobnym celom, jednak jest jednym z najbardziej niebezpiecznych rozwiązań w zakresie odpowiedzialności za zobowiązania innych wspólników.

2.5. PODATKI I SKŁADKI

Jednym z powodów (choć nie wyłącznym) przekształcenia wielu przedsiębiorców jednoosobowych są kwestie podatkowe. Szczególnie interesująco wygląda tutaj możliwość ograniczenia wysokości składki zdrowotnej, która wskutek zmian w systemie podatkowym w 2022 r. jest niekorzystnie obliczana dla przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, którzy notują duże zyski. Jednym z efektów założenia spółki z o.o. jest możliwość opłacania preferencyjnej stawki ubezpieczenia zdrowotnego, przy zachowaniu pewnych zasad.

Przekształcenie jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. jest niewątpliwie procesem złożonym i planując przekształcenie należy każdorazowo gruntownie zbadać konsekwencje podatkowe tego działania, najlepiej angażując do tego wyspecjalizowany podmiot. W większości przypadków pomocne może być zaangażowanie w procedurę doradców podatkowych, którzy pomogą optymalnie zaplanować przekształcenie, jego proces i dalsze prowadzenie biznesu.

Trzeba pamiętać, że sama chęć odprowadzania niższych podatków nie może być samodzielną przyczyną przekształcenia ze względu na ryzyko zakwalifikowania takiej czynności jako niedozwolonego obejścia prawa podatkowego.

3. KONTUNUACJA PRAW I OBOWIĄZKÓW PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO

3.1. ZASADA KONTYNUACJI

Niewątpliwą zaletą przekształcania jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością jest zasada **kontynuacji sytuacji prawnej przedsiębiorcy**. Zgodnie bowiem z przepisami, spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki przedsiębiorcy przekształcanego.

Zgodnie z art. 584² kodeksu spółek handlowych **spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki przedsiębiorcy przekształcanego**.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pozostaje podmiotem w szczególności **zezwoleń, koncesji oraz ulg**, które zostały przyznane przedsiębiorcy przed jego przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

Należy pamiętać, że w przypadku przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością nie dochodzi do pełnej tzw. sukcesji praw i obowiązków. Mówi się tu raczej o tzw. zasadzie ograniczonej kontynuacji. Nie dochodzi tu do charakterystycznego dla sukcesji następstwa prawnego, w efekcie, którego poprzednik przestaje istnieć. Osoba fizyczna przestaje jedynie być przedsiębiorcą i staje się współnikiem nowo powstałej spółki.

Przekształcenie przedsiębiorcy w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością powoduje przejście na spółkę praw i obowiązków, przysługiwały przedsiębiorcy, w szczególności prawa i obowiązki z umów, które zawarł przedsiębiorca jednoosobowy (np. umowy dystrybucyjne, umowy najmu lokalu, umowy leasingu, umowy kredytowe, pożyczki, własności składników majątku przedsiębiorcy).

Co istotne, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie stanie się właścicielem **wszystkich praw i obowiązków osoby fizycznej** a tylko tych, które są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jest to właśnie konsekwencja przyjętej zasady ograniczonej kontynuacji, która ma prowadzić do transformacji prowadzonego przedsiębiorstwa w spółkę. **Poza zakresem przedsiębiorstwa są oczywiście składniki majątku i zobowiązania o charakterze prywatnym**. Przyjęcie zasady pełnej kontynuacji powodowałoby, że do spółki przekształconej trafiłyby składniki zupełnie niezwiązane z prowadzonym biznesem.

W toku przekształcenia spółka z o.o. nie zostanie stroną umowy pożyczki, która udzielona została członkowi rodziny przez przedsiębiorcę jednoosobowego, jednak poza prowadzoną działalnością gospodarczą. Umowa taka nie była bowiem związana w prowadzonym biznesem.

3.2. PRZEKSZTAŁCENIE A NUMER NIP I REGON

W przypadku przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością **spółka nie przejmie numeru NIP** przedsiębiorcy jednoosobowego. W praktyce numer NIP zostanie nadany spółce z o.o. w trakcie procedury jej rejestracji Krajowym Rejestrze Sądowym. Nadanie numeru NIP następuje zwykle tego samego lub w ciągu następnych 2 dni (około) po rejestracji spółki. Jest to spowodowane względami technicznymi i współdziałaniem systemu KRS oraz identyfikacji podatników.

Nadanie nowego numeru NIP ma również znaczenie w przypadku posługiwania się przed przedsiębiorcą kasami fiskalnymi. Ze względów technicznych **warto pamiętać o konieczności odpowiedniego przygotowania kas rejestrujących, ponieważ może się zdarzyć, że wskutek braku odpowiedniego planowania przedsiębiorca nie będzie mógł po dniu przekształcenia dokonywać sprzedaży.**

W praktyce należy zwrócić uwagę, że konieczność uzyskania nowego numeru REGON może być jednym z bardziej problematycznych elementów w procedurze przekształcenia, dlatego też warto poinformować o tym aspekcie przekształcenia dział księgowości przedsiębiorcy jednoosobowego.

Podobnie również w przypadku numeru REGON jest on automatycznie nadawany nowo zarejestrowanej spółce z o.o. podczas jej wpisu do KRS – tym samym więc **numer REGON przedsiębiorcy jednoosobowego nie jest przejmowany przez spółkę z o.o.**

3.3. PRACOWNICY

Zgodnie z zasadą kontynuacji dotychczasowy pracodawca (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) przestanie być w chwili przekształcenia pracodawcą pracowników zatrudnionych dotychczas w jego przedsiębiorstwie. Pracodawcą dla pracowników stanie się niejako automatycznie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednym z zagadnień spornych, które pojawiają się w doktrynie prawa pracy, jest to, czy w przypadku przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością możemy mówić o przejęciu pracowników w rozumieniu art. 23¹ kodeksu pracy.

Przepis art. 23¹ k.p. jest istotny dla praw pracowników, ponieważ:

- 1) nakłada na pracodawcę obowiązki o charakterze informacyjnym;
- 2) daje pracownikom przejętym przez innego pracodawcę (tu: spółkę z o.o.) prawo do rozwiązania umów o pracę za 7 dniowym uprzedzeniem w ciągu 2 miesięcy licząc od dnia przejęcia (pojawia się potencjalne ryzyko utraty kadr),
- 3) powstaje teoretyczne ryzyko wypłaty odpraw pracownikom, którzy rozwiązaliby umowy o pracę za 7 dniowym uprzedzeniem (w drodze tzw. fikcji prawnej takie rozwiązania umów o pracę traktowane są jak wypowiedzenia złożone przez pracodawcę);
- 4) ustanawia zasadę, mówiącą, że za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy, powstałe przed przejściem części zakładu pracy na innego pracodawcę, **dotychczasowy i nowy pracodawca odpowiadają solidarnie.**

Od czasu uchwalenia przepisów o przekształceniu przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę na poziomie przepisów nie doszło do jednoznacznego rozstrzygnięcia czy rzeczywiście przekształcenie może być traktowane jako przejście zakładu pracy na innego pracodawcę.

W braku przepisów istnieją dwa przeciwne poglądy na tę kwestię:

- 1) przekształcenie nie powoduje zastosowania artykułu 23¹ kodeksu pracy. Zdaniem prezentujących ten pogląd nie dochodzi do przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, ponieważ pod względem prawnym spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest w rzeczywistości tym samym pracodawcą, jednak działającego pod inną formą prawną;
- 2) Zwolennicy drugiego poglądu uważają, że mechanizm przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę zasadniczo różni się od mechanizmu sukcesji znanego z przekształceń spółek prawa handlowego, gdzie zasadniczo transfery pracowników nie występują. Podkreśla się również ochronną funkcję przepisu art. 23¹ k.p.

Niestety pomimo licznych głosów doktryny prawa pracy ustawodawca nie zdecydował się do dziś na jednoznaczne przesądzenie tej kwestii w przepisach. Obecnie przeważa pogląd, stwierdzający, że w toku przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę **nie ma zastosowania art. 23¹ k.p.**

Jako podstawę do niestosowania art. 23¹ k.p. wskazuje się m.in., że:

- 1) przekształcenie przedsiębiorcy jednoosobowego jest procesem zmierzającym **jedynie do zmiany formy prawnej**, w oparciu o którą funkcjonuje pracodawca i jest to **sytuacja zbliżona do sytuacji przekształcenia spółek prawa handlowego**, gdzie art. 23¹ k.p. co do zasady nie ma zastosowania;
- 2) celem art. 23¹ k.p. jest ochrona pracowników w procesach przejścia części lub całości zakładu pracy, który w prawie pracy ma swoją specyficzną rozumienie. Przepisy te powstały, aby chronić pracowników przed niekorzystnymi dla nich zmianami pracodawców i zapobiegać zmianom w ich warunkach pracy czy

płacy (np. w procesach prywatyzacyjnych czy outsourcingu). W przypadku przekształcenia mamy do czynienia jedynie ze zmianą formy prawnej dotychczasowego pracodawcy.

Zagadnienie wzajemnej relacji przepisów art. 23¹ k.p. oraz regulacji dotyczących przekształceń są złożone (oraz niezwykle interesujące z punktu widzenia autora tego opracowania) jednak ich dokładne omówienie przekraczałoby ramy niniejszego tekstu – stąd też zostały tutaj jedynie zasygnalizowane.

Niezależnie od poglądów teoretycznych do kwestii pracowniczych należy podejść w sposób praktyczny. **Z pewnością należy zadbać o przekazanie odpowiednio wcześniej pracownikom informacji o zmianach.** Poziom zatrudnienia w przedsiębiorstwach jednoosobowych zwykle pozwala na bezproblemowe dotarcie z informacją indywidualnie do każdego z pracowników. W przedsiębiorstwach jednoosobowych zwykle nie działają związki zawodowe czy rady pracowników, co powoduje, że obowiązki informacyjne są mniej skomplikowane.

Pracownik i pracodawca po przekształceniu **nie mają obowiązku zawierania aneksów do umów**, w których zmianie ulegałyby pracodawca. Niekiedy jednak, z praktycznego punktu widzenia i przejrzystości informacyjnej takie aneksy są zawierane, co nie jest błędną praktyką.

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przez spółkę przekształconą ma również wpływ na prawa i obowiązki pracowników. Spółka przekształcona jest kontynuatorem podmiotowości przedsiębiorstwa przedsiębiorcy jednoosobowego, a więc **w stosunkach pracy pracowników nie następują żadne zmiany.** Wszelkie okresy zatrudnienia, staże pracownicze zasady pracy czy warunki płacowe nie ulegają zmianie. Nie ma więc miejsca sytuacja, w której przykładowo staż urlopowy w zakładzie pracy byłby liczony od początku w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Podobnie zmianie nie będą ulegały akty wewnętrzne takie jak **regulamin pracy czy wynagradzania.** W przypadku przedsiębiorców jednoosobowych, prowadzących działalność gospodarczą od wielu lat, takie akty były tworzone ze względu na obowiązującą do 2017 r. minimalną ilość 20 pracowników, która obligowała pracodawcę do posiadania regulaminu pracy i wynagradzania. Obecnie próg, od którego pracodawca musi posiadać regulaminy wewnętrzne to 50 pracowników.

3.4. KONCESJE

Zgodnie z cytowanym już art. 584² k.s.h. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stanie się podmiotem koncesji, które zostały udzielone przedsiębiorcy jednoosobowemu, pod warunkiem jednak, że w treści koncesji nie zastrzeżono inaczej. Automatyzm przewidziany w tej regulacji **nie oznacza jednak, że przedsiębiorca i przekształcona spółka nie muszą podejmować żadnych czynności.** Przepisy szczególne, regulujące wydawanie poszczególnych rodzajów koncesji mogą nakładać na przedsiębiorcę **dodatkowe obowiązki informacyjne**, które muszą być wypełnione pod rygorem utraty koncesji.

W niektórych przepisach przekształcenie przedsiębiorcy może być związane z koniecznością wszczęcia procedury zmiany koncesji.

Należy bezwzględnie sprawdzić wymogi szczególne nałożone na przedsiębiorcę w związku z przekształceniem, ponieważ zwykle przepisy związane z wydawaniem danego rodzaju koncesji przewidują ściśle określone terminy.

4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ W SPÓŁCE Z O.O.

Kwestią, jaka często pojawia się w przypadku przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego w spółkę jest pytanie o to, jak wyglądają zasady odpowiedzialności wspólnika spółki (a więc jednocześnie jej byłego właściciela) i członków jej zarządu. Dla niektórych przedsiębiorców działalność w formie spółki **jest czymś zupełnie nowym, podobnie jak jej struktura i zasady działania**. Poniżej zawarto opis podstawowych zasad odpowiedzialności wspólników oraz członków zarządu spółki – a więc z praktycznego punktu widzenia zagadnień najbardziej interesujących właścicieli.

4.1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WSPÓLNIKÓW SPÓŁKI

Prowadzenie działalności gospodarczej nierozzerwalnie łączy się z ryzykiem i odpowiedzialnością za zaciągnięte zobowiązania. W przypadku przedsiębiorcy jednoosobowego **odpowiada on za zobowiązania całym swoim, gromadzonym przez lata majątkiem**. W momencie przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę z o. o. sytuacja ta diametralnie się zmienia. Od tej pory to spółka z o.o. odpowiada za swoje zobowiązania jako odrębna osoba prawna. Wspólnicy spółki (czy też jednoosobowy wspólnik) nie odpowiadają za jej długi, nawet posiłkowo. (o wyjątku, związanym z solidarną odpowiedzialnością za długi powstałe przed przekształceniem przedsiębiorcy w spółkę w dalszej części opracowania).

Rysunek 1: Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki z o.o.

Może się zdarzyć w praktyce, że wspólnik jest jednocześnie członkiem zarządu spółki – w przypadku spółek przekształcanych z jednoosobowych działalności gospodarczych jest to wręcz norma. W takim wypadku należy brać pod uwagę również zasady odpowiedzialności członków zarządu, szczególnie w przypadku pojawienia się stanu niewypłacalności spółki.

4.2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest osobą prawną, której wszelkie sprawy prowadzone są przez jej zarząd. Zarząd może funkcjonować jako organ jednoosobowy

lub też wieloosobowy. Regułą jest, że członkiem zarządu spółki, powstałej z przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego zostaje dotychczasowy przedsiębiorca jednoosobowy. Powód jest zawsze ten sam – chęć posiadania pełniejszej kontroli nad prowadzonym od lat biznesem.

4.2.1. Odpowiedzialność zarządu - prawo handlowe.

Zasadniczo członkowie zarządu spółki z o. o. nie odpowiadają za jej zobowiązania, jednak w wyjątkowych okolicznościach mogą oni taką odpowiedzialność ponosić, w szczególności na podstawie art. 299 kodeksu spółek handlowych.

W przypadku, **jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna**, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Jest to pierwszy warunek przypisania członkowi zarządu odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Członek zarządu może się jednak uwolnić od tej odpowiedzialności, jeżeli wykáže, że:

- 1) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości;
- 2) we właściwym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu;
- 3) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy;
- 4) pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

Powyższe oznacza, że członek zarządu spółki z o.o. musi stale kontrolować czy spółka nie spełnia kryteriów do ogłoszenia jej upadłości. Jeżeli pomimo pojawienia się stanu niewypłacalności członek zarządu nie zachowując staranności nie składa wniosku o upadłość a wierzyciele nie uzyskają zaspokojenia z majątku spółki – możliwe jest wytoczenie powództwa bezpośrednio przeciwko członkowi zarządu.

UWAGA! Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.) poważnie ograniczono możliwości dochodzenia wierzytelności od zarządu na gruncie art. 299 kodeksu spółek handlowych (art. 15zzra ustawy). W praktyce, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego (obowiązuje w Polsce od dnia 16 maja 2022 r.) zarządy nie są zobowiązane do zgłaszania wniosku o upadłość, jeżeli niewypłacalność spółki jest spowodowana COVID-19.

4.2.2. Odpowiedzialność zarządu - prawo podatkowe.

Mówiąc o odpowiedzialności zarządu za zobowiązania spółki musimy pamiętać, że taką odpowiedzialność przewidują przepisy prawa podatkowego tj. art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

Zgodnie z ordynacją podatkową za zaległości podatkowe spółki odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, **jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna.**

Członek zarządu może uwolnić się od tej odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że

- 1) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości;
- 2) we właściwym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu;
- 3) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

Członek zarządu może również uwolnić się od odpowiedzialności osobistej, jeżeli wskaże majątek spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

4.2.3. Odpowiedzialność zarządu - ubezpieczenia społeczne.

Członkowie zarządu mogą być również pociągnięci do odpowiedzialności za nieuregulowane składki na ubezpieczenie społeczne (najczęściej pracowników spółki).

Zasady odpowiedzialności za nieuregulowane składki zawiera art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.), który odsyła w tym zakresie do wyżej już opisywanego art. 116 ordynacji podatkowej.

Warunkiem powstania takiej odpowiedzialności jest więc przede wszystkim bezskuteczność egzekucji składek. W konsekwencji takiej bezskuteczności Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję, w której określa osoby zobowiązane do zapłaty – tu członka zarządu.

5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO

5.1. POWODY WPROWADZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORCY JEDNOOSOBOWEGO

Przepisy przewidują odpowiedzialność przekształconej spółki za zobowiązania przedsiębiorcy. W braku takich przepisów przekształcenie przedsiębiorcy jednoosobowego byłoby prostą furtką do pozbycia się długów. Wystarczyłoby bowiem dokonać przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy, uzyskać wykreślenie z CEIDG i rejestrację nowego podmiotu aby pozostawić długi „przypisane” do

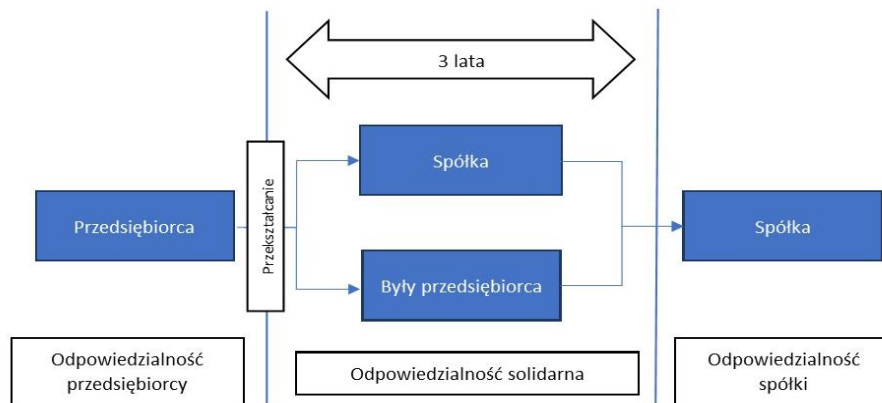

jednoosobowej działalności gospodarczej osoby fizycznej. Ustawodawca przewidział jednak taką ewentualność, wprowadzając szczególne regulacje „uszczelniające”.

5.2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORCY I JEJ PODSTAWY

5.2.1. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - prawo handlowe.

Zgodnie z art. 584¹³ kodeksu spółek handlowych, przedsiębiorca odpowiada solidarnie ze spółką przekształconą za swoje zobowiązania związane z prowadzoną działalnością gospodarczą **powstałe przed dniem przekształcenia**. Oznacza to, że ewentualny wierzyciel przedsiębiorcy jednoosobowego może dochodzić swoich roszczeń zarówno od osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą jak i od spółki, która powstała w wyniku przekształcania.

Rysunek 2: Odpowiedzialność solidarna przedsiębiorcy i spółki

Odpowiedzialność powyższa nie jest nieograniczona czasowo – zgodnie z wskazywanym tu przepisem odpowiedzialność było przedsiębiorcy trwa przez okres trzech lat, licząc od dnia przekształcenia. Oznacza to, że **wierzyciele mają trzy lata, aby zdecydować się na dochodzenie swoich należności od byłego przedsiębiorcy**. Po upływie trzech lat wierzyciele będą mogli kierować swoje roszczenia jedynie do spółki (o ile wcześniej nie ulegną one przedawnieniu).

Mechanizmem odpowiedzialności solidarnej objęte są zobowiązania, które **powstały przed dniem przekształcenia**. Wierzytelności, które powstały po dniu przekształcenia są związane z działalnością spółki i jedynie od niej mogą być egzekwowane.

5.2.2. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - prawo podatkowe.

Zgodnie z ordynacją podatkową (art. 93a § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.)) jednoosobowa spółka kapitałowa powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wstępuje w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa przekształcanego przedsiębiorcy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, z wyjątkiem tych praw, które nie mogą być kontynuowane na podstawie przepisów regulujących opodatkowanie spółek kapitałowych.

Oznacza to, że zaległości podatkowe przedsiębiorcy jednoosobowego staną się zaległościami podatkowymi przekształconej spółki.

5.2.3. Odpowiedzialność przedsiębiorcy i spółki - ubezpieczenia społeczne.

Podobnie, jak to ma miejsce w przypadku odpowiedzialności członków zarządu spółki za zobowiązania z tytułu składek, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych odsyła w poprzez art. 31 do ordynacji podatkowej (w szczególności do art. 93a, regulującego odpowiedzialność po przekształceniu – patrz wyżej).

6. JEDNOOSOBOWY ZARZĄD I JEDYNY WSPÓLNIK

6.1. INFORMACJE OGÓLNE

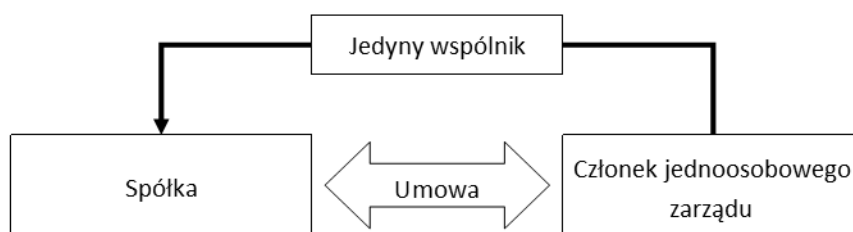
W przypadku przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. po dniu przekształcenia zarejestrowana zostaje spółka, której z reguły jednym udziałowcem oraz jedynym członkiem zarządu jest były przedsiębiorca jednoosobowy.

Powstanie tzw. jednoosobowej spółki z o.o. powoduje kilka niezwykle istotnych następstw, o których warto pamiętać, planując przekształcenie. Jednym z następstw przekształcenia jest z reguły pojawienie się szczególnych zasad reprezentacji jednoosobowej spółki z o.o.

Warto również zwrócić uwagę na kwestie związane z zawieraniem umów o pracę z członkami zarządu. Jest to kwestia istotna, ponieważ po przekształceniu w spółkę z o.o. właściciel, co zrozumiale, jest zainteresowany uzyskiwaniem zysku ze spółki.

6.2. SZCZEGÓLNE ZASADY REPREZENTACJI SPÓŁKI

Zgodnie z art. 210 kodeksu spółek handlowych, w każdym przypadku czynności prawnej, dokonywanej pomiędzy jedynym wspólnikiem, który jest zarazem jedynym członkiem zarządu - czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. Dodatkowo, o każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Rysunek 3. Jedyny udziałowiec i jedyny członek zarządu spółki

Przepisy nakazujące stosowanie formy aktu notarialnego zostały wprowadzone z powodu ryzyka, że jednoosobowy właściciel i zarazem jedyny członek zarządu zawierałby faktycznie bez żadnej kontroli umowy „z samym sobą”, tak kształtując warunki umów, że dochodziłoby do szkody na rzecz spółki, która jest jednak odrębną od wspólnika osobą prawną i równoprawnym uczestnikiem obrotu gospodarczego.

Powyższe oznacza, że **formy aktu notarialnego będą wymagać** na przykład:

- 1) kontrakt menadżerski pomiędzy jedynym członkiem zarządu a spółką;
- 2) umowa najmu lokalu użytkowego, którego właścicielem jest członek zarządu;
- 3) umowa najmu samochodu czy innych urządzeń, których właścicielem jest członek zarządu.

Wymóg formy aktu notarialnego powoduje, że zawieranie umów pomiędzy wyłącznym udziałowcem i jednocześnie jedynym członkiem zarządu staje się kosztowne. Należy przy tym pamiętać, że nie tylko zawarcie umowy będzie wymagało formy aktu notarialnego, ale także np. każdorazowy aneks już zawartej umowy będzie musiał być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Istnieją dwa rozwiązania powyższej sytuacji: przekazanie udziałów osobie trzeciej lub powołanie dodatkowego członka zarządu.

6.2.1. Przekazanie części udziałów osobie trzeciej

Przekazanie części udziałów może zostać dokonane w drodze darowizny lub sprzedaży udziałów, co wiąże się jednak z koniecznością rozważenia następstw podatkowych tych czynności. Należy przy tym podkreślić, że wartość udziałów określa się nie na podstawie ich wartości nominalnej, ale na podstawie wyceny wartości spółki jako całości (m. in. wycena aktywów i pasywów).

6.2.2. Powołanie kolejnego członka zarządu spółki.

W przypadku, w którym spółka, w której udziałowcem jest tylko jedna osoba posiada wieloosobowy zarząd, nie stosuje się przepisów o szczególnej formie aktu notarialnego. Zastosowanie mają więc ogólne zasady reprezentacji spółki z o.o. w umowie z jej członkiem zarządu.

W umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza (rzadko stosowana) lub **pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników**.

6.3. UMOWY O PRACĘ Z CZŁONKAMI ZARZĄDU

Zagadnienie dopuszczalności zawierania z członkami zarządu umów o pracę wymagałoby odrębnego opracowania, jednak warto zasygnalizować tutaj, że **nie będzie dopuszczalne** zawarcie umowy o pracę pomiędzy spółką a członkiem zarządu, który jest jednocześnie jej jedynym udziałowcem.

Orzecznictwo, zwłaszcza w sprawach ZUS stoi konsekwentnie na stanowisku, że w sytuacji, w której wyłączny udziałowiec zawiera „sam ze sobą” umowę o pracę **nie będziemy mogli mówić o podległości służbowej członka zarządu**. Będąc jednocześnie jedynym właścicielem (udziałowcem) spółki taki członek zarządu wydawałby sam sobie polecenia służbowe. **Cechą charakterystyczną umowy o pracę jest właśnie podległość służbowa** w relacji pracodawca-pracownik a we wskazanym układzie członek zarządu – spółka byłaby ona po prostu iluzją.

7. ETAPY PRZEKSZTAŁCENIA – OGÓLNY ZARYS PROCEDURY

Do przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością konieczne jest przejście przez następujące etapy procedury (podstawa prawna: art. 584⁵ kodeksu spółek handlowych):

- 1) **Etap przygotowawczy:**
Obejmuje on sporządzenie planu przekształcenia przedsiębiorcy wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta;
- 2) **Etap właścicielski:**
 - a) złożenie oświadczenia o przekształceniu przedsiębiorcy;
 - b) zawarcie umowy spółki – aktu założycielskiego;
 - c) powołanie członków organów spółki przekształconej – w tym przypadku jedynie zarządu spółki.
- 3) **Etap rejestracyjny:**
dokonanie w rejestrze wpisu spółki przekształconej i wykreślenia przedsiębiorcy przekształcanego z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

8. ETAP PRZYGOTOWAWCZY

8.1. SPORZĄDZENIE PLANU PRZEKSZTAŁCENIA WRAZ Z ZAŁĄCZNIKAMI

Zgodnie z art. 584⁷ kodeksu spółek handlowych plan przekształcenia powinien zawierać co najmniej ustalenie wartości bilansowej majątku przedsiębiorcy przekształcanego **na określony dzień w miesiącu poprzedzającym sporządzenie planu przekształcenia przedsiębiorcy**.

Części składowe planu przekształcenia:

- 1) **projekt** oświadczenia o przekształceniu przedsiębiorcy;
- 2) **projekt** aktu założycielskiego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 3) wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) przedsiębiorcy przekształcanego;

- 4) sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia na dzień, o którym mowa w art. 584⁷ § 1 (a więc ponownie **na określony dzień w miesiącu poprzedzającym sporządzenie planu przekształcenia przedsiębiorcy**)

*WAŻNE! Plan przekształcenia przedsiębiorcy sporządza się w formie aktu notarialnego. Do aktu notarialnego dołączane są wszystkie załączniki wymienione powyżej, w tym **projekt umowy spółki**.*

Załącznikiem do planu przekształcenia są **projekt oświadczenia** o przekształceniu przedsiębiorcy oraz **projekt aktu założycielskiego** (umowy spółki). W późniejszym etapie procedury projekty te zamienią się w ostateczne oświadczenie przedsiębiorcy oraz umowę (akt założycielski) spółki.

W tym miejscu warto zaplanować dobrze przekształcenie przedsiębiorcy, zwłaszcza pod względem księgowym. Jest to szczególnie istotne, jeżeli planowane jest np. wnoszenie do docelowej spółki nieruchomości.

Zwykle majątek przedsiębiorcy przekształconego jest wyższy od kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która zostanie docelowo utworzona. W związku z tym punktu widzenia księgowego w momencie przekształcenia kapitał zakładowy spółki jest pokrywany majątkiem przedsiębiorcy jednoosobowego, natomiast pozostała wartość majątku zasila kapitał zapasowy spółki.

Warto również rozważyć kwestię związaną z **ustrojami majątkowymi pomiędzy współmałżonkami**. Trzeba bowiem pamiętać, że w zależności od ustroju majątkowego łączącego przedsiębiorcę z żoną lub mężem (ustrój wspólności lub rozdzielności majątkowej) należy w nieco inny sposób dokonać przekształcenia.

8.2. BADANIE PLANU PRZEKSZTAŁCENIA PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA

Po sporządzeniu planu przekształcenia w formie aktu notarialnego niezbędne jest skierowanie do sądu rejestrowego właściwego dla siedziby przedsiębiorcy jednoosobowego wniosku o wyznaczenie biegłego rewidenta.

Na etapie przygotowawczym akt notarialny obejmujący plan przekształcenia nie jest przekazywany do sądu rejestrowego samodzielnie przez przedsiębiorcę. Niezbędne jest uprzednie zbadanie planu przekształcenia przez wyznaczonego przez sąd biegłego rewidenta, który wraz z opinią prześle plan przekształcenia sądowi.

W praktyce możliwe jest **wcześniejsze** (jeszcze przed sporządzeniem planu przekształcenia) **złożenie wniosku o wyznaczenie biegłego rewidenta, którego przedsiębiorca wybrał samodzielnie**. Takiego biegłego rewidenta wskazać można we wniosku, który składany jest do sądu rejestrowego. Ze względów proceduralnych oraz szybkości postępowania takie działanie jest rozwiązaniem optymalnym.

Biegły rewident może być wybrany z listy biegłych sądowych, może być również biegłym wyznaczonym przez sąd tylko do tego, wskazanego badania.

Plan przekształcenia przedsiębiorcy poddawany jest badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie jego poprawności i rzetelności. Na pisemne żądanie biegłego rewidenta przedsiębiorca przekształcany przedkłada mu dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

Biegły rewident, w terminie określonym przez sąd, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące od dnia jego wyznaczenia, sporządza na piśmie szczegółową opinię i składa ją wraz z planem przekształcenia przedsiębiorcy sądowi rejestrowemu oraz przedsiębiorcy przekształcanemu.

W przypadku wyznaczenia wskazanego biegłego rewidenta na wniosek przedsiębiorcy termin ten zostaje znacząco skrócony. Biegły zawiera bezpośrednio z przedsiębiorcą stosowną umowę, na podstawie której określone jest jego wynagrodzenie.

Po zbadaniu planu przekształcenia biegły rewident przesyła opinię wraz z planem przekształcenia sądowi rejestrowemu oraz przedsiębiorcy przekształcanemu.

9. ETAP WŁAŚCICIELSKI

9.1. OŚWIADCZENIE O PRZEKSZTAŁCENIU PRZEDSIĘBIORCY

Oświadczenie o przekształceniu powinno zasadniczo opierać się na projekcie, dołączonym do planu przekształcenia i określać co najmniej:

- 1) typ spółki, w jaki zostaje przekształcony przedsiębiorca. W naszym przypadku będzie to spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 2) wysokość kapitału zakładowego. Minimalny kapitał zakładowy to 5.000 zł. Minimalna wartość nominalna jednego udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością to 50 zł.
- 3) zakres praw przyznanych osobiście przedsiębiorcy przekształcanemu jako wspólnikowi, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane. Zgodnie z

kodeksem spółek handlowych możliwe jest przyznanie wspólnikom szczególnych uprawnień - w szczególności może to być: prawo powoływania lub odwoływania członków zarządu lub uprzywilejowanie co do prawa głosu. Przyznanie osobiście pewnych uprawnień może być ciekawym instrumentem zmierzającym do zagwarantowania właścicielowi przedsiębiorstwa kontroli nad przekształconą spółką.

- 4) nazwiska i imiona członków zarządu spółki z o.o.

WAŻNE! Oświadczenie o przekształceniu przedsiębiorcy powinno zostać sporządzone w formie aktu notarialnego

9.2. ZAWARCIE UMOWY SPÓŁKI – AKTU ZAŁOŻYCIELSKIEGO

Umowa spółki (aktu założycielskiego) powinien opierać się na projekcie dołączonym do planu przekształcenia we wcześniejszej fazie procedury.

9.2.1. Podstawowe elementy aktu założycielskiego (umowy) spółki.

Zgodnie z artykułem 157 § 1 kodeksu spółek handlowych umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinna określać:

- 1) **Firmę spółki.** Przez firmę spółki **rozumie się jej nazwę**. Zgodnie z art. 584³ kodeksu spółek handlowych w przypadku, gdy zmiana firmy przedsiębiorcy przekształcanego w związku z przekształceniem nie polega tylko na dodaniu części identyfikującej formę prawną spółki przekształconej, spółka przekształcona ma obowiązek podawania w nawiasie dawnej firmy, obok nowej firmy, z dodaniem wyrazu "dawniej" - przez okres co najmniej roku od dnia przekształcenia.
- 2) **Siedzibę spółki.** Siedzibą spółki jest zawsze **miasto** określone w umowie. Siedzibę spółki należy odróżnić od jej dokładnego **adresu**, pod którym działa. Zmiana adresu nie wymaga zmiany umowy spółki a jedynie stosownej uchwały zarządu.
- 3) **Przedmiot działalności spółki.** Przedmiot działalności spółki określany jest poprzez podanie numerów PKD. W związku z kontynuacją działalności przedsiębiorcy jednoosobowego najczęściej przedmiot działalności spółki jest tożsamy z przedmiotem działalności przedsiębiorcy. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby go modyfikować.
- 4) **Wysokość kapitału zakładowego.** Wysokość kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może minimalnie wynosić 5.000 zł, przy czym jednostkowa wartość udziału nie może być mniejsza niż 50 zł. Kapitał

zakładowy spółki, która powstaje w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy jednoosobowego z reguły jest jednak wyższy, co podyktowane jest chęcią utrzymania pewnego wizerunku biznesowego, najczęściej kojarzonego z wysokością kapitału zakładowego.

- 5) **określenie czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział.** Najczęściej stosowanym rozwiązaniem jest określenie, że wspólnicy mogą posiadać więcej niż jeden udział.
- 6) **liczbę i wartość nominalną udziałów** objętych przez poszczególnych wspólników.
- 7) **czas trwania spółki**, jeżeli jest oznaczony. Najczęściej stosowanym rozwiązaniem jest określenie czasu trwania umowy spółki jako nieoznaczony. Spółki z o.o. tworzone na zamknięte okresy są rzadkością a rozwiązanie takie jest najczęściej stosowane w przypadku tak zwanych spółek celowych.

Planując rozszerzenie zakresu działalności należy pamiętać o sprawdzeniu wymagań dotyczących odpowiednich kodów PKD. Niektóre z rodzajów działalności, wymagających wpisu do rejestrów, wymagają zawarcia w umowie spółki i wpisu do KRS odpowiednich kodów PKD (np. usługi agencji zatrudnienia, usługi transportowe, udzielanie pożyczek konsumenckich)

9.2.2. Dodatkowe elementy aktu założycielskiego (umowy) spółki:

- 1) możliwe jest zawarcie **ograniczeń co do zbywania udziałów** w spółce oraz ich ewentualnego zastawiania. Wprowadzenie przepisów dotyczących ograniczenia zbywalności udziałów jest często stosowanym rozwiązaniem, które ma w przyszłości zagwarantować to, że spółka nie „wymknie się” spod kontroli jej właściciela;
- 2) bardzo dobrym zapisem z praktycznego punktu widzenia jest **klauzula umożliwiająca podwyższenie kapitału zakładowego** bez zmiany umowy spółki. Bez zawarcia takiej klauzuli podwyższenie kapitału zakładowego wymagałoby zmiany umowy spółki w drodze aktu notarialnego oraz notarialnych oświadczeń objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym (co zwiększa koszty podwyższenia);
- 3) zapisy **wyłączające spadkobierców zmarłego wspólnika od wstąpienia do spółki**. Zapisy takie służą przede wszystkim do zabezpieczenia interesów rodziny właściciela oraz nieprzerwanej działalności samej spółki w przypadku zdarzeń losowych;

- 4) niektóre spółki już dziś zawierają postanowienia dotyczące **elektronicznego sposobu głosowania nad uchwałami**. W przypadku spółki jednoosobowej nie jest to jednak niezbędne;
- 5) określenie trwania **roku obrotowego spółki**. W przypadku spółek zakładanych w drugiej połowie roku kalendarzowego, możliwe jest połączenie niepełnego roku kalendarzowego oraz następnego pełnego roku obrotowego.

9.3. POWOŁANIE CZŁONKÓW ORGANÓW SPÓŁKI PRZEKSZTAŁCONEJ

9.3.1. Członkowie Zarządu

Powołanie członków organów spółki przekształconej sprowadza się do powołania zarządu. Zarząd zgodnie z odpowiednimi postanowieniami umowy spółki może liczyć **od jednej do kilku osób**.

Najczęstszym rozwiązaniem w praktyce jest to, że dotychczasowy przedsiębiorca – osoba fizyczna zostaje prezesem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Nie ma prawnych przeszkód, aby członkami zarządu były również inne osoby fizyczne, decyzja co do poszczególnych osób musi być jednak podjęta odpowiednio wcześniej, ponieważ imiona i nazwiska członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinny znaleźć się już w fazie przygotowawczej w projekcie oświadczenia o przekształceniu.

WAŻNE! Nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorem albo prokurentem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 587, art. 590 i art. 591 kodeksu spółek handlowych.

9.3.2. Prokurenci

Na tym etapie powstawania spółki warto również zastanowić się czy należy powołać w spółce prokurenta (lub też prokurentów). Powołanie prokurentów nie jest obowiązkowe, może być jednak przydatne z punktu widzenia prowadzenia biznesu.

Prokura jest to rodzaj pełnomocnictwa handlowego, którego może udzielić podmiot wpisany do KRS. Prokura uprawnia dokonywania czynności (sądowych i pozasądowych) związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Prokurent nie może m. in. zbyć przedsiębiorstwa lub też zbyć lub obciążyć nieruchomości. Do tych czynności wymagane jest pełnomocnictwo szczególne.

Prokurenta można potraktować jako specjalnego pełnomocnika, który może zarządzać np. poszczególnymi częściami przedsiębiorstwa. Często zdarza się, że osoby obejmujące w spółce funkcje dyrektorskie są zarazem prokurentami i zajmują się przydzielonymi im zakresami działalności. Przykładowo prokurentem może być dyrektor finansowy lub dyrektor działu kadr i płac.

Zaletą funkcjonowania prokurentów w spółce jest możliwość odciążenia zarządu od takich czynności jak zawieranie pomniejszych kontraktów, zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę, reprezentacja przed organami kontrolnymi.

Prokurent jest powoływany uchwałą zarządu, natomiast odwołać go może niezależnie każdy członek zarządu.

Prokurenci mogą samodzielnie reprezentować spółkę (mówimy wtedy o tzw. prokurze samoistnej). Możliwe jest też powołanie kilku prokurentów z zastrzeżeniem, że mogą oni reprezentować spółkę jedynie łącznie (stosowany w praktyce, jednak rzadszy wariant).

Istnieje możliwość ustanowienia tzw. prokury łącznej niewłaściwej, umożliwiającej prokurentowi reprezentowanie spółki z udziałem członka zarządu. Bliższe opisanie tego wariantu przekracza jednak ramy tego opracowania.

Prokurent jest ujawniany w rejestrze KRS. W rejestrze widoczny jest również rodzaj udzielonej prokury.

9.4. KOSZTY PROCEDURY POPRZEDZAJĄCEJ REJESTRACJĘ

Na koszty procedury poprzedzającej skierowanie wniosku do sądu rejestrowego składają się głównie następujące pozycje:

- 1) koszt sporządzania opinii biegłego rewidenta;
- 2) koszty dwóch aktów notarialnych (planu przekształcania i oświadczenia o przekształceniu);
- 3) koszty obsługi prawnej i podatkowej przekształcenia (sporządzenie dokumentów, w tym profesjonalnego aktu założycielskiego spółki, bieżące doradztwo prawne oraz podatkowe).

10. ETAP REJESTRACYJNY

10.1. ZŁOŻENIE WNIOSKU O WPIS PRZEKSZTAŁCENIA

Po złożeniu wszystkich przewidzianych prawem oświadczeń oraz zawarciu umowy spółki konieczne jest złożenie wniosku o rejestrację przekształcenia do sądu rejestrowego – Krajowego Rejestru Sądowego.

Zgodnie z artykułem 584¹¹ kodeksu spółek handlowych wnioski o wpis przekształcenia do rejestru wnoszą wszyscy członkowie zarządu spółki przekształcanej. **W przypadku działania przez pełnomocnika pełnomocnictwo powinno być udzielone zatem przez wszystkich członków zarządu.**

Obecnie wszystkie wnioski do Krajowego Rejestru Sądowego kierowane są poprzez system informatyczny (PRS - Portal Rejestrów Sądowych).

Od strony technicznej, w przypadku reprezentacji przed KRS przez pełnomocnika oryginały dokumentów (wyjątkiem są akty notarialne) są skanowane i przysyłane do sądu za pośrednictwem systemu PRS. (autor tego opracowania preferuje korzystanie z kwalifikowanego podpisu elektronicznego do tego celu).

Możliwe (a nawet wskazane) jest korzystanie przez przedsiębiorcę jednoosobowego z **kwalifikowanego podpisu elektronicznego** przy sporządzaniu dokumentów spółki i kierowanych do sądu rejestrowego. Dokumenty podpisane podpisem kwalifikowanym podpisem elektronicznym są równoważne dokumentom sporządzonym w zwykłej, papierowej formie.

Dokumenty sporządzone w formie aktów notarialnych (z pewnymi wyjątkami) zawierają specjalne numery **rejestru CREWAN** (Centralny Rejestr Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych), które wskazuje się przy kierowaniu do sądu rejestrowego.

Z uwagi na znaczne obciążanie sądów rejestrowych przewidywany okres oczekiwania na wpis może wynosić minimum jeden miesiąc. Ze względów organizacyjnych możliwe jest również wykorzystanie możliwości jaką daje wnioskowanie o tzw. wpis celowany. Wpis przekształcenia (a więc również utworzenie spółki z o.o. i rozpoczęcie jej działalności jako odrębnego przedsiębiorcy) w określonym dniu jest często zasadny ze względów głównie podatkowych i sprawozdawczych.

10.2. KOSZTY WNIOSKU O WPIS PRZEKSZTAŁCENIA

Opłata za wpis spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do KRS wynosi 500 zł plus 100 zł za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Opłatę wnosi się elektronicznie, podczas procedury rejestracyjnej.

W przypadku korzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika należy doliczyć również koszty opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

10.3. WYKREŚLENIE PRZEDSIĘBIORCY Z CEIDG

Wykreślenie przedsiębiorcy jednoosobowego CEIDG nie następuje automatycznie. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 541) przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o jego wykreślenie z CEIDG w przypadku zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub przekształcenia przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 12 ustawy (przekształcenie przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę kapitałową).

11. O AUTORZE

r. pr. Adam Małycha jest prawnikiem z kilkunastoletnim doświadczeniem w obsłudze przedsiębiorców, zarówno polskich, jak i zagranicznych. Szczególnie bliskie mu są zagadnienia prawa handlowego, prawa pracy i prawa własności intelektualnej. Biegłe włada językiem angielskim. Swoją praktykę prowadzi we Wrocławiu, przez niektórych nazywanym najpiękniejszym miastem Polski.

Prawa autorskie:

radca prawny Adam Małycha

Kancelaria Radcy Prawnego

ul. marsz J. Piłsudskiego 11/7

50-048 Wrocław

www.malycha.pl

